

alteri non reſeruetur ſpecies panis igit in qualibet pte hoſtie vt eſt diuicta alteri h3 ch3us e3. t3 quia poſſet adeo me dicu accipi de hoſtia q3 ibi reſeruari n3 poſſ3 ſp3s panis n3 quelibet ps hoſtie ſi frangatur hoſtia ptinebit totum chr3 lum Immo ois illa ps tam modica in qua n3 p3t reſeruari ſp3s panis p ſe accepta non eſt ptentua corp3s ch3i. 7 ſi n3 eſt ptentua totius corp3s non ptentua ptis ei3. Decla rati3 eſt eni ſic ch3m eſſe ſub hoſtia q3 vbi eſt vna ps corp3s eſt ibi totu corp3. Claru eſt ergo q3 n3 ſolu p ſe loquendo ptes hoſtie in quib3 h3 e3 totus ch3us non ſunt infinite ſ3 finite ſ3 eti3 patet finitas eſſe illas ptes in quib3 p ſe acceptis habet eſſe ptes corp3s ch3i c3 adeo modicu hoſtie poſſit ab hoſtia ſepari in qua eſſe n3 poterit nec corp3s ch3i nec ps corp3s

Theorema. xj.

Ic q3 eſt ch3u3 totus in qualibet pte hoſtie q3 in pte p3ctali hoſtie nec eſt ch3u3 nec ps ch3u3

Sumeret forte aliquis ex habitis errandi materiam di cens ch3m eſſe in pte p3ctali hoſtie. dicebat ei ſup3us ch3i ſtu3 ſic e3 in celo q3 e3 ibi ſubſt3tia mediante q3ntitate. ſ3 vt e3 ſ3 hoſtia e3 ibi q3ntitas medi3te ſ3a. C3 ſ3 ſ3a de ſe ſit indiuiſibil3 q3ntitas ſ3o diſiſibil3. ex hoc arguebat ſ3a corp3s ch3i vt e3 i celo e3 diuiſibil3. q3 eſt ibi p q3ntitate3 cui 3petit diuiſio. q3ntitatem vero ei3 eſſe ſub hoſtia indiuiſibiliter q3 eſt ibi q3ntitas p ſubſtantiam cui p ſe diuiſio n3 3petit quia ergo nihil eſt ſub hoſtia oio indiuiſibile niſi punct3. **N**iſ ſup3icia liter 3ſideratis videt oio dicendum eſſe q3 in pte punctali hoſtie ſit tota q3ntitas corp3s ch3i et eti3 totus ch3us verum q3 hoc veritati repugnat vt predicta ſophiſtatio ſoluat. duo declarabim3. p3io ei3 oſt3dem3 q3 i parte p3ctali hoſtie nec e3 ch3us nec ps ch3i. 23 maifeſtabim3 quo itelli g3d3 ſit q3ntitat3 corp3s ch3i e3 ſ3 hoſtia indiuiſibil3. **P**rop3 p

c ij.

Theorema

mū notādum q̄ corpus ch̄i non incipit eē sub hostia q̄ de
scendēs de celo īgrediatur dimensiones hostie qz cū idēz
corp⁹ ad diuersa loca oppōsta non habentia ordinez adin
uicem simul ferrī non valeat si ch̄us sub hostia incipit esse
ppter descensum eius de celo: simul in diuersis altarib⁹ non
posset p̄fici corp⁹ ch̄i quod falsum ē. imo qz cū corp⁹ p̄ mo
tū localem incipit esse alicubi ibi de necessitate localiter ex
istet. ess⁹ igitur ch̄us localiter sub hostia si ppter descensum
localem ibi incipit eē. quo posito corp⁹ ch̄i circūscribēt s̄
hostia sicut circūscriberēt corpa in locū p̄rius ⁊ tota q̄nti
tas corp⁹ ch̄i eē nō possz sub tam paucis dimensionib⁹ hos
tie q̄ oīa repugnant catholice veritati Restat ergo dicendū
q̄ nō ppter motū localem nec ppter descensum de celo incipit
ch̄us eē sub dimensionib⁹ hostie. s̄ qz s̄ba panis p̄uersa est
in substantiā corp⁹ ch̄i. iō facta p̄uersione ē corp⁹ ch̄i sub
dimensionibus hostie qz sub talibus dimensionibus erat p̄
us substantia panis. sic enī suo modo ē in hac p̄uersione sup
naturali sic ē ī genēatōe naturali Videm⁹ ei q̄ si ex aq̄ gene
ret aer. vbi p̄us fuerat aq̄ iā corrupta ibi ē aer generat⁹. si ḡ
s̄ba panis p̄uertitur in substantiam corp⁹ ch̄i vbi erat
p̄us panis substantia ibi facta cōuersione ē substantia cor
p⁹ ch̄i Cū ergo in pte p̄ndali hostie non possit eē panis
substantia ibi esse nō poterit corpus ch̄i nec etiā ps corp⁹
cū pluries hitū sit q̄ vbi ē vna ps corp⁹ q̄ ibi ē totum cor
pus. Dicebatur enī superius q̄ ē dare minimā aquā ⁊ mini
mam carnē et minimū panem. posset enī adeo modicum ac
cipi de pane q̄ si vltterius diuideret species panis ibi refer
uari non posset Cum ergo q̄ntum non possit tantum diuidi
q̄n semper remaneat q̄ntum. panis autem in tantum diuidi
potest q̄ non remaneat panis oportet nos dicere q̄ non in
qualibet pte quātecunqz quātitatis possit reseruari species
panis. multo ergo minus reseruari potest in parte p̄ndali
immo qz materia nunqz absoluitur a quantitate vt patet p
philosophum in pluribus locis et p̄ Comentarorem in de
substantia orbis qz in p̄nto non reseruatur ratio quātitatis

hostia si facit ad huc quod h̄c
p̄ndali hostie non possit esse panis
substantia ibi esse nō poterit corpus
ch̄i nec etiā ps corp⁹ cū pluries hitū
sit q̄ vbi ē vna ps corp⁹ q̄ ibi ē
totum corpus. Dicebatur enī superius
q̄ ē dare minimā aquā ⁊ minimam
carnē et minimū panem. posset enī
adeo modicum accipi de pane q̄ si
vltterius diuideret species panis ibi
referuari non posset Cum ergo q̄ntum
non possit tantum diuidi q̄n semper
remaneat q̄ntum. panis autem in
tantum diuidi potest q̄ non remaneat
panis oportet nos dicere q̄ non in
qualibet pte quātecunqz quātitatis
possit reseruari species panis. multo
ergo minus reseruari potest in parte
p̄ndali immo qz materia nunqz
absoluitur a quantitate vt patet p̄
philosophum in pluribus locis et p̄
Comentarorem in de substantia orbis
qz in p̄nto non reseruatur ratio
quātitatis

materia s̄m esse actuale quod h̄z: nūq̄m habet esse punctale
Nihil ergo de numero habentiuꝝ sp̄em in materia potest es-
 se in aliqua pte punctali, immo quia sub pte punctali nec est
 materia nec pars materie cum materia et quelibet ps eius
 sit quāta eo q̄ nec materie s̄m se nec s̄m suas ptes a quan-
 titate possit absolui: in pte punctali hostie non poterit eē pa-
 nis nec pars panis, cum panis sit de numero habentiuꝝ sp̄em
 in materia. **B**ene ergo dictum est q̄ in parte punctali
 hostie non potest esse corpus ch̄i nec ps corpis accipiēdo
 punctale s̄m quātitatem quia in tali pte non potest esse pa-
 nis nec pars panis. **U**trum autem accipiēdo punctale aliq̄
 q̄ acceptū sit dicere possumus q̄ in tota hostia est totus
 ch̄ist⁹ et in quolibet puncto hostie est etiam totus ch̄us in-
 ferius ostendef. ad presens tamen restat ostendere quō quā-
 titas corpis ch̄i sit sub hostia indivisibiliter postq̄ in pte
 punctali hostie non est substantia corpis ch̄i et p̄ cōsequēs
 non est ibi eius quātitas. **N**am si in hostia est quātitas cor-
 poris ch̄i mediante substantia si in pte punctali non potest
 esse substantia corporis ch̄i nec eius quātitas in tali parte
 poterit esse. **S**ciendum ergo q̄ sicut distinguim⁹ carnē s̄m
 speciem et carnem s̄m materiam: sic distinguere possumus
 panem s̄m speciem et panem s̄m materiam. **N**am s̄m philo-
 sophum in primo de generatione capitulo de augmēto. **I**n
 omnibus habentibus speciem in materia potest dividi hoc
 s̄m materiam, hoc vero s̄m speciem. **S**icut ergo illa dicitur
 caro s̄m speciem que p se accepta habet actionem et opati-
 onem carnis, sic ille dicitur panis s̄m speciem qui p se acce-
 ptus potest habere aliquā actionem et opatōm panis. **C**um
 ergo s̄m speciem sit dare panem athomūz carnem athomā:
 quātitas corporis christi et totum corpus christi dicitur eē
 in hostia indivisibiliter s̄m q̄stat divisio ad ptem s̄z speciez
 non ad ptem s̄m materiam. **N**am divisio s̄m ptes materia-
 les vadit in infinitū sicut divisio p̄tinui. **N**am panis s̄m ma-
 teriam et caro s̄m materiam dividi possunt que alteri con-
 iuncta habere possunt actōez panis siue carnis. **N**ō est ergo

Theorema

Inuenire panem a thomū sūm materiam, nec carnem sūm atho
mā, nulla enī caro adeo modice quātītatis que alteri coniu/
āta non possit habere adionem carnis, sic et de panet de q/
libet alio habente specie in materia sentiendum ē. Si ergo i
talibus reperitur minimū qz sic procedit diuisio in ptibus
sūm materiam sicut in ptibus ptinui minimū in istis est mini
mum punctale, reducetur enī minimuz in materia ad mini/
muz in qntitate, z sicut punctū q ē minimū i quātitate nec ē
quantitas nec ps qntitatis loquēdo de pte integrali sic tale
minimum nec erit materialia nec ps materie, cum ergo habi/
tum sit q in pte punctali nec est corpus chzi nec pars eius:
erit corpus chzi et ei⁹ quātitas sub hostia indiuisibiliter ve
stat indiuisio ad ptem sūm speciem non ad ptem sūm mater
riam

Theorema. xij.

Simultas partium christi i qualibet parte ho
stie non cōfundit ordinem ptium ad se inui/
tem et ad totum licet tollat ordinem ptium ad locū

Cōstēdebatur supius q chzo exīte sub hostia cōpetit po
sitiō que est differentia quantitatis non autē que est predi
camentum cum ergo positiō que est differentia quantitatis
dicat ordinem ptium ad totum, illa vero que est predicamē
tum dicat ordinem ptium ad locum, satis ex illo capitulo pos
set haberi veritas hui⁹ capituli videlicet q modus existen/
di quē habet chzns sub hostia non tollit ordinem ptium ad
totum licet tollat ordinem eoz ad locum. **T**amen quia pa/
rum instructis in scientia non satisfit p verba communia et
nisi eis masticientur principia, et inde conclusiones edu/
cantur nesciunt seipsos mouere et eorum non quiescit intel/
lectus immo modicum ligamentum eos ligat. **I**deo ne forte
ligaret tales illud quod superius dictū est de similitate part.

tum christi bonum est ulterius apere veritatem. Nam si
 ordo partium in toto requiritur quod caput sit supra pedes et genu
 sit supra tibias si ubi est una pars corporis christi ibi est
 quelibet pars: inter partes sic existentes non reservabitur
 deus ordo. non enim ut videtur est intelligibile quod caput sit
 simul cum pedore et tamen sit supra pedes. Et ergo tollantur du
 bitatio tacta duo declarabimus. primo enim ostendimus quod in
 christo existere sub hostia de necessitate reperitur ordo partium ad
 totum ordo partium ad se invicem. Secundo declarabimus quod similitudo par
 tium tale ordinem partium non confundit. Propter primum notandum
 quod ordo partium ad totum et ordo earum ad invicem sunt res
 lationes quedam nam ipsa relatio secundum suam quiditatem et essen
 tialiter est ordo quidam. et ordo licet materialiter sumptus
 dicat ipsas res ordinatas. formaliter tamen et secundum se acce
 ptus est relatio quedam. predicti autem ordines siue predi
 ctæ relationes connectiones quaedam habent ad se invicem. Non
 enim est ordo partium ad totum nisi sit ordo partium ad se inui
 ces. Nam nisi ipse partes ordinate constitute essent totum
 non constitueretur. toto autem non constituto non esset or
 do partium ad totum. Si ergo ostendere possumus quod christi
 sub hostia competit ordo partium ad totum: ostensum
 erit ibi esse ordinem partium ad se invicem. Notandum
 ergo christus sic esse sub hostia quod partes sunt ibi ratio
 ne totius non totum ratione partium. Nam ut superius dice
 batur christus ex hoc est sub hostia quod substantia panis con
 versata est in substantiam corporis eius scilicet secundum Innocentium pa
 pam sic totalis panis in totale corpus convertitur quod nulla
 pars panis transit in aliquam partem corporis. Non enim
 est intelligibile quod totum transeat in totum et pars in partem
 nisi illud totum per partes describeretur et sit totum in to
 to et pars in parte. Si ergo esset aliquid quod esset totum
 in toto et totum in qualibet parte et converteretur in aliud
 quod similiter esset facta conversione totum in toto et totum
 in qualibet parte talis conversio sic esset totius in totum quod
 nullo modo esset partium in partem. cum ergo totum panis convertatur in to
 6 111

vbicūq; ei sit caput ⁊ qua' itēq; veritat' aīal sp' erit' superi⁹
 ⁊ pedes erunt inferi⁹ loquēdo de ordine ptiū ad totū. si igit'
 ordo p9 ad locū nō tollit or/
 dinē ptiū ad totū nulli debet eē dubiū q' si ordo ptiū ad lo/
 cū oīo tollerē adhuc remaneret ordo ptiū ad totū. Nā si po/
 sito capite ⁊ sus fram ⁊ inferius ⁊ pedib⁹ sitis in altū caput
 esset superius et pedes inferius. Multo magis si simul cū ca/
 pite essent pedes nō puerteret ordo qn caput sit supra pe/
 des. bñ ergo dictū ē q' simultas ptiū corpis ch̄i existentis
 sub hostia non tollit nec p̄fundit ordinē quē pres h̄nt ad se
 inuicē ⁊ ad totum

Theorema. xiiij.

Iacet christus nō sit sic sub hostia vt apparet
 imago in speculo aliquo tamē mō ē in hostia
 vt ad sufficiez speculi multiplicat' imago

Fuit at in p̄cedētib⁹ sufficient' ostensum ch̄m nō sic esse
 in hostia vt imago apparet in speculo ad maiores tñ expre/
 sionē h̄mōi veritatis possum⁹ addere rationē. Innocenti⁹ pa/
 pe dicētis qd dī a quibusdā q' quādā in spēs panis itēgra pse/
 uerat sub tali spē: totale corpus existit. diuisa s̄t. in singulis
 p̄tib⁹ incipit eē totum. Sicut in speculo dū ē integrūz vna
 tātum inspiciētis apparet imago. s̄ eo fracto tot' apparēt ima/
 gines quot sunt ibi fracture. Postea hac rōne sub dit q' cum
 deus illam virtutem p̄tulerit verbis vt ad p̄olationēz eoz
 corpus dominicū incipiat esse sub specie sacramenti. qz illa
 verba nō p̄ferunt in fractione diligenter attendant et illi
 qui hoc docent. vnde corp⁹ ch̄i qd ante fractionem non in
 singulis p̄tib⁹ erat totum s̄ sub totali spē totaliter existebat.
 post fractionem vero q̄t pres suscepit hostia incipit esse sin/
 gillatim in singulis p̄tib⁹ totuz corpus qd integralit' erat
 in itēgro. Certe nō videt' via ad euadēdū quō saluare pos/
 sumus q' p̄ solā fractiōez incipiat eē ch̄us in singul' p̄tib⁹

Theorema

hostie cum virtus transubstantiandi substantiam panis in christi corpus non sit data fractionis verbis Immo sic vellemus indicare de existētia christi sub hostia sicut de apparentia imaginis in speculo omnino dicendum esset corpus christi non esse in hostia. Nam imago non apparet in speculo nec etiam est in speculo, solum enim diaphanum corpus susceptivum est talium intentionum, specula autem durissimē calefieri possent, nō est ergo imago in speculo nec apparet in eo loquendo de speculis vitratis que ut plurimum sunt pueri. **U**trum autem sit imago vbi apparet et quō potest apparere vbi non est, inquirere non est presentis speculationis, sufficiat autē nobis tantum patefactum esse christum non esse in hostia nec ut apparet imago in speculo nec ut existit in ipso. **R**eliquū autem est ostendere aliquo modo christum esse in hostia ut ad superficiem speculi multiplicatur imago ad cuius evidentiam advertendum intentiones non suscipere numeris a subiectis in quibus sunt, possunt enim in eadem parte aeris esse diverse species luminarium quolibet enim pars albedinis se multiplicat in toto medio. **E**t quod dictum est de albedine intelligendum est de qualibet specie intentionali, est ergo semper esse intentionale tota albedo in toto medio et tota in quolibet parte et quod dictum est de medio sentiendum est de organo ad quolibet enim punctum oculi multiplicat speciem suam quolibet punctum rei visibilis ita quod similitudo rei visibilis suscipit in toto oculo et tota in quolibet parte, nō tamen in quolibet puncto oculi fit iudicium de quolibet puncto rei vise. **N**am si per quolibet punctum oculi videremus quemlibet punctum rei visibilis et iudicarem de quolibet puncto rei vise esset confusio in videndo, apparerent enim dextra sinistra et sinistra dextra. **N**on enim iudicare possemus que visibilia essent a dextris et que a sinistris quod apparet sensu falsum esse, perpositis enim visibilibus coram nobis, recte enim iudicarem dextra esse a dextris et sinistra a sinistris quod ideo contingit quod in cancellatione nervorum opticorum vbi fit iudicium de re visa solum per partes dextras iudicamus, de dextris et per

hostie dicitur et per media de medio
quod non potest visibilis sibi indicari
deus per se sibi suscipit i per de
operatur per. Decem quod licet
tibi multiplicata ipse cum suam ad
in dextra dicitur alius et formam
in parte dextra in alius partibus
profecto sicut ad videndum et med
diametralis et forte ideo licet par
mar ipse suam in quod licet pum
similitudo rei visibilis sit in quod
men videtur totum visibile per q
de parte dextra iudicamus per q
per dextra partem organo med
rei visibilis et per similitudinem de sim
solum in talibus partibus organo for
men. Immo si qualicumque tempo
rum possemus videre que essent
laent nobis visibilia essentia q
posse nos licet diametraliter non
sunt in oculis nostris, cogitamus ta
lis nosse aliquo modo suscipiat in
stantiam puncti ipsius. Nam cum res
sunt in toto medio que sunt extra o
sunt in toto cum dicitur nos et a
sunt coram oculis nostris dicitur in
oculo nostro tamen quod deus in
lem susceptionem non indicant
notas essentes possunt multiplicari
res qui est extra nos per quod
similitudines illorum visibilibus
er manente mente in medio et sic
est diametraliter et forte non
licet forte si verum quod dicitur et
quod nota. Ita potest et causa quod

sinistra de sinistra, et per media de medijs **S**i autem ratio huius gratia
 quod de parte dextra visibilis sit solum iudicium in parte dextra cum similitu-
 do illius partis non solum suscipiat in parte dextra sed in parte sinistra et
 in qualibet parte **D**icendum quod licet quilibet punctus rei visi-
 bilis multiplicet speciem suam ad quolibet punctum organi
 cum dextra diametraliter et fortius imprimunt species suas
 in parte dextra quam in alijs partibus, et quia non quilibet im-
 pressio sufficit ad videndum, et iudicandum sed sola impressio
 diametralis et fortis ideo licet pars dextra visibilis impres-
 mat speciem suam in quolibet puncto organi et tota etiam
 similitudo rei visibilis sit in qualibet parte organi non ta-
 men videtur totum visibile per quamlibet partem oculi nec
 de parte dextra iudicamus per quamlibet partem organi
 sed per dextram partem organi iudicamus de parte dextra
 rei visibilis et per sinistram de sinistra eo quod dicte partes vi-
 sibilis in talibus partibus organi fortius speciem suam impri-
 munt **I**mmo si qualiscumque impressio sufficeret ad viden-
 dum possemus videre que essent post nos et montes non ce-
 larent nobis visibilia existentia post ipsos. **N**am ea que sunt
 post nos licet diametraliter non possunt imprimere speciem
 suam in oculis nostris, cogimur tamen ad ponendum quod ocu-
 lus noster aliquo modo suscipiat intentiones visibilium ex-
 istentium post ipsos. **N**am cum res multiplicet intentionem
 suam in toto medio: que sunt retro nos multiplicat speciem
 suam in aere qui est ante nos et a specie multiplicata in aere
 isto coram oculis nostris aliquo modo suscipitur intentio in
 oculo nostro tamen quod huiusmodi susceptio est debilis per ta-
 lem susceptionem non iudicamus de visibilibus sic et res post
 montes existentes possunt multiplicare speciem suam usque ad ae-
 rem qui est iuxta nos propter quod oculus noster potest suscipe-
 similitudines illorum visibilium nunquam cum illa visibilia vide-
 tur manente monte in medio quod sic additionibus stantibus nun-
 quam diametraliter et fortiter oculus suscipit similitudines
 illorum forte si verum est quod contra et vulgariter dicitur licet videre
 post montes **I**sta potest esse causa quod debilis impressio ei sufficit ad

Theorema

videndum, possunt enim existentia post montes imprimere
suas similitudines i oculū licz nō diametralit tñ si hoc poni
mus oportet nos ponere aliquā virtutem in oculo anima/
lis p̄dci regulantem et dirigentem, intentiones susceptas
ne longinqua appareant propinqua et ecōuerso et ne sini/
stra appareant dextra et ecōuerso. **U**iso quō intentiones et
idola multiplicant se in medio et organo de facili est vide/
re quō imagines et idola se multiplicant ad superficiem spe/
culi. **N**am cum quilibet punct⁹ superficiē speculi contingat
aliquem punctum aeris quia in quolibet puncto aeris ē to/
ta intentio et tota imago rei visibilis oportet nos dicere q̄
non solum ad totam superficiem speculi multiplicetur tota i/
mago, s̄ q̄ ad quēlibet punctū superficiē speculi etiā tota mul/
tiplicetur imago, nō ergo suscipitur imago in speculo qz spe/
culum non oportet esse diaphanum s̄ suffici tersum et polituz
vt fiat ibi reuerberatio et reflexio ratione cuius appareat
idolum et imago. **S**i enim esset speculum omnino diaphanū
qz nō obssisteret visui p̄p̄ transparentiā nullū appareret ido/
lum ibi. **N**on igitur oportet in speculo suscipi imaginem ta/
men ad superficiem speculi multiplicatur imago eo q̄ suffici
es attingat medium et aerem susceptiuum intentionaliū
hoz idolorum et imaginum, est ergo aliquo modo simile de
susceptione organi et de multiplicatione imaginis ad super/
ficiem speculi, nam sicut tota res visibilis imprimit similitu/
dinem suam in toto organo et tota in qualibet pte et sicut
intentionaliter quilibet punctus rei visibilis multiplicat spe/
ciem suam ad quēlibet punctum oculi, non tamen quilibet
punctus et quilibet pars rei visibilis videtur p̄ quālibet p̄/
tem oculi, s̄ vna pars visibilis videtur in vna pte organiz
i vno loco sicut quilibet res visibilis opposita speculo mul/
tiplicat suā imaginē ad quēlibet punctū superficiē speculi nō
tñ videtur in quolibet puncto, z manente integro specul/
lo non videtur vna imago nisi in vno loco. **H**is autem dili/
genter perspectis appareat verum esse qd̄ proponebatur vi/
delicet aliq̄ modo sic esse corp⁹ ch̄ri i hostia nō sicut apparet

Theorema.

Eccl̄ia dicitur sanctuari
um q̄ christus vt est i
habes esse in hostia ad
i glorificata modo opposita c
[Videtur eni esse cōmūis dicitur
cōmūis nō significata s̄ in eodem lo
ficata vna significata simul esse non
ē nō dicitur ad r̄sonē s̄ accidenti
r de corp⁹ r̄sonē cōmūis possunt
i ostendit quō vna sic se habe
aliter quicquid intelligit p̄t ad
r̄sonē s̄ eandem r̄sonē comparat
dem loco simul possunt esse s̄ que
conueniētia s̄ esse, videtur eni q̄
speculi similitudo nō credit corp⁹
libro sc̄o cap̄tio vbi ait q̄ p̄
iū p̄p̄ r̄sonē s̄ iū r̄sonē s̄ clarificat

idolū in speculo s̄ sicut imago multiplicatur ad superficiē spē
culi qz sic tota imago multiplicat se ad totā superficiē speculi
et tota ad quēlibet p̄ciā superficiē sic tot⁹ ch̄us ē i tota ho/
stia ⁊ tot⁹ i quibz p̄ciā hostie. s̄ sic dicēdo videm⁹ d̄icē his
q̄ sup̄ dixim⁹ Dicebat ei i p̄cedētib⁹ q̄ sic est tot⁹ ch̄us in
qualibz p̄te hostie q̄ tū i p̄te p̄ciā hostie nec ē corpus
ch̄i nec ps̄ corporis. S̄ q̄ i hoc nō sit p̄tradiāto cū iferi⁹ de
hoc occurreret materia poterit declarari. ad p̄sens tū ostēsum
sit quō sit s̄iler quō dissile put̄ p̄at ch̄us ad hostiā ⁊ imago
ad speculū p̄pter qd̄ si d̄icū alicui⁹ sci inueniat̄ p̄ qd̄ existen/
tia ch̄i in hostia: accipiat̄ s̄m p̄portionē quā h̄z imago ad
speculū diligens in q̄sitor nō credat esse simile p̄ omnē mo/
dum s̄ ei sufficiat̄ s̄m tācā exilē similitudinē exponere d̄cā
sanctorū

Theorema. xiiij.

Secūdu doctorū sententias videt̄ esse tenen/
dum q̄ ch̄us ut est in loco proprio et ut
habet esse in hostia ad corpora glorificata et
nō glorificata modo opposito cōparatur

Videt̄ enī esse cōmunis doctorū sentētia q̄ corp⁹ glori/
ficatū cū nō glorificato s̄l in eodem loco pōt̄ existere. glo/
rificatū at̄ cū glorificato simul esse non pōt̄ Hoc at̄ quō vez
est nō diffiniem⁹ ad p̄sens s̄ auxiliante deo si loc⁹ occurreret
ut de corpib⁹ resurgentiū possim⁹ aliquē tractatū p̄ponere
ibi ostendēt̄ quō v̄itas sic se habeat ut p̄ponebat̄. tū ut alī
qualiter quiescat̄ intellectu pōt̄ ad hoc talis rō assignari qz
que s̄m eandem rōem compantur ad locuz non videt̄ q̄ in
eodem loco simul possint esse s̄ que differenter cōpantur nō
ē incōueniens s̄l esse. videm⁹ enī q̄ angel⁹ et corp⁹ simul eē
pōt̄ qz sp̄nali substātie nō cedit̄ corporalis ut p̄t̄ h̄i a Dama/
sceno libro sc̄do cap. stio vbi ait q̄ āgeli n̄ circūscribūt̄ nec
p̄ueniēt̄ a parietib⁹ ⁊ ianuis ⁊ claustris: sic etiā s̄ba sepata et

Theorema

anima i eodē corpore possunt esse. demones enī subintrāt cor-
pora humana et pōt haberi ex textu euāgelico. Cū ergo aīa
rōnalis sit in qualibet pte corpis tota vt vult augustinus
sexto de trinitate cap. septimo. In quacūq; pte corpora
ponatur demon: simul in illa pte erit demō t aīa s̄ hec ideo
p̄tingunt qz spūs et corp⁹ non eodem modo compantur. et
demon et anima non eodem modo sunt in corpore. Sic etiā
deus est in qualibet creatura et ē simul euz qualibet creatur-
ra. quia non eodem modo est in loco creatura ⁊ deus. s̄ due
anīme nō simul possent esse in corpore eodem. et duo āgeli nō
possent in eodem loco. et si essent duo dī vbi esset vnus nō
posset eē ali⁹. Quia ergo duo corpora glorificata eodez mo-
do compantur ad locum. p nullam proprietatem existē: ex
in corpore glōrificato potest vnum corpus glōrificatum eē
cum alio glōrificato. nisi hoc deus facēt speciali miraculo.
s̄ corpus glōrificatū et non glōrificatum diuersimode com-
pātur ad locū ideo non ē incōueniens etiam absq; miraculo
talia duo corpora simul esse. nō enī videt rationale semp
ad motum cuiuslibet corporis glōrificati deus opari specu-
ale miraculū. licet enī sit alia claritas lune et alia claritas so-
lis et corpa glōrificata non; sint paria. vnū tamen non est
materiale respectū alterius ppter quod duo talia corpa i eo-
dem loco simul esse nō possunt. sicut qz oīs albedo scdm eā-
dem rōnem videtur compari ad suuz propriū susceptiū
quātūcūq; vna albedo sit clarior alia. due tamen albedi-
nes in eodē subiecto eē simul non possunt. Vtrū autē p mira-
culum possit fieri aut non; non est presentis speculationis.
Itē tñ dictū sit qz sicut due forme eiusdē rōnis nō possunt
eē in eadem pte subiecti vt due albedines nō possunt eē in
eadem pte pomi. diuersaz tamen rōnū possunt. vt saporem
et colorem esse in eadem pte pomi non videtur incōueni-
ens. sic duo corpora glōrificata et non glōrificata duo nisi
p spēale miraculū simul esse non possunt. corpus tamē glo-
rificatum cum non glōrificato etiam absq; miraculo simul

non videtur incōueniens. De
e et his sup videtur qz dicitur vt
et in corpore suo vt et in celo ad
et corpora non glōrificata com-
tū in celo et vt est dictū local
p̄p̄oc con glōrificato s̄ non possit
ficato nisi si a dī spēale dei mirac
accidero qz nō potest esse simul cū
nō fūere spēale dei miraculum
et corpi glōrificato quā possit sim
etiam hoc apparcat in eodem qz
hō sunt in hostia mediante subiectū
non potest esse simul cum alio corpore
incōueniens corporis christi quia
hostia qz non est aptum naturā resist
tū. et in diuersis hostiis non
sū alius resistente sunt diuersis ho-
stias glōrificatū et diuersis ho-
stias resistere et non comparere
tias. licet ergo diuersiones hosti-
tias tamen quia per se est diuersio
tiones ille resistens et non comp
tus alias nisi aliter tales diuersio-
resistant ad locum. quāsi medi
pora glōrificata et ergo diuersio
tam resistētiam facitū. quā
simul cum alio corpore s̄ tota rōn
tensionibus hostia. per se loque
rat simul esse cum hostia non com
cum hostia consistere a corpore am
resistant esse simul cum hostia m
glōrificata illi corpi non glōrificato

esse non videtur inconueniens. Hoc viso et his suppositis ex his sequi videtur quod christus ut est sub hostia. et ut est in loco proprio sicut ut est in celo ad corpora glorificata et ad corpora non glorificata comparatur opposite. Nam ut est in celo et ut est alicubi localiter potest simul esse cum corpore non glorificato. sed non potest esse cum corpore glorificato nisi fiat ibi speciale dei miraculum. Sed ut est sub hostia est e converso quia non potest esse simul cum corpore non glorificato nisi forte per speciale dei miraculum sed non videtur repugnare corpori glorificato quin possit simul esse cum hostia. Ut autem hoc appareat notandum quod quod dimensiones corporis christi sunt in hostia mediante substantia si hostia consecrata non potest esse simul cum alio corpore: hoc non est ratione dimensionum corporis christi quia sic est corpus christi sub hostia quod non est aptum naturam resistere aliquibus dimensionibus. cum dimensiones christi non sint ibi per se. tota ergo causa istius resistantie sunt dimensiones istius hostie. Nam secundum philosophum si dimensiones essent separate ad huc resisterent et non compaterentur secum dimensiones alias. licet ergo dimensiones hostie consecrate sint sine subiecto tamen quia per se est dimensionum resistantia. ideo dimensiones ille resistent et non compatiuntur secum dimensiones alias nisi essent tales dimensiones que difformiter comparentur ad locum. huiusmodi sunt dimensiones corporis glorificati. Si ergo dimensiones corporis christi nullam resistantiam faciunt quin possit esse hostia consecrata simul cum alio corpore sed tota ratio resistantie sumitur ex dimensionibus hostie. per se loquendo quodcumque corpus poterat simul esse cum hostia non consecrata poterit simul esse cum hostia consecrata. corpori autem glorificato quia non repugnat esse simul cum hostia non consecrata eo quod corpus glorificatum si cum non glorificato esse potest non repugnabit ta-

Theorema

li corpi esse simul cū hostia psecrata. scdm ergo hāc viā idē corpus ch̄i posset simul sacramentaliter ⁊ localiter eē. s̄ nō eodem modo. s̄ sacramentaliter ess̄z ibi eo q̄ substantia panis esset p̄uersa in corp⁹ eius. localiter aut̄ ibi esset p̄ dimensiones p̄prias. Si enī corp⁹ ch̄i gloriosum potuit simul esse cū sanuis pōt simul eē cū hostia nō psecrata ⁊ p̄sequēs simul eē p̄t cū hostia psecrata. Aduertēdū tñ q̄ ⁊ si nō repugnat corpi gloriificato simul esse cum hostia psecrata tñ p̄pter reuerentiam sacramento nūquā hoc p̄tingit immo si aliq̄s sanctus h̄ns gloriificatū corp⁹ videret aliquā hostiā psecratā quia credibile est q̄ p̄ aliqua signa v̄l p̄ reuelatiōez vel alit̄ quo alio modo cognosceret ibi corp⁹ ch̄i. non transiret p̄ ipsam sed eā adoraret ⁊ veneraret. vidēs ibi esse illū deuz p̄ quem facta ē redēptio totius humani generis. Immo qz peccaret si tales hostiam vidēs nō veneraret eā s̄ trāsiret p̄ ipsam bonū intellēdūz habere posset habere dcm̄ dicentis corp⁹ gloriificatū non simul posse esse cū hostia nō p̄t resistentiā dimensionū rōne cuius de possibilitate et impossibilitate loqui intendim⁹. s̄ qz habentes gloriificata corpa peccare non possunt. Manifestū est ergo quō corp⁹ gloriificatū pōt esse simul cū corpe ch̄i vt existit in hostia. q̄ at̄ corpus nō gloriificatū nō possit esse s̄l cū hostia consecrata patz qz dimensiones remanent ipsius hostie que secum non cōpatūtur dimensiones aliquas non gloriolias. p̄z ergo q̄ ratōe dimensionū ch̄i vt habet esse in loco p̄prio et in hostia est p̄p̄tio opposita ad corpa gloriificata et non gloriificata mō quod dictum est quod declarare volebamus

Theorema. xv

Christus prout existit in hostia videri nō pōt ab aliquo alio oculo corpali.

Consequenter restat ostendere q̄ nullus alius ⁊ christo videre potest ch̄m existentem i hostia corpali oculo

Hoc autem declarare possumus triplici via **E**st autem in quo
 libet sensum tria considerare. scilicet obiectum quod sentitur. modum quem
 habemus in sentiendo. et medium per quod deferretur species sensu-
 bilis usque ad organum sensus. **P**rimo ergo ostendemus quod
 non posse videri ab aliquo alio corporaliter prout existit in ho-
 stia. ex parte ipsius obiecti sensibilis **A**d cuius evidentiam. no-
 tandum quod secundum philosophum in 2° de anima **S**ensibile dicitur tripliciter. quod
 dicitur enim est sensibile proprium ut illud quod percipitur vno sensu ut
 color visu et sonus auditui et cetera alia sensibilia que senti-
 untur vno particulari sensu **S**ensibile vero commune est illud quod per-
 cipitur pluribus sensibus ut magnitudo siue quantitas conti-
 nua. numerus. motus. quies. et figura **H**oc autem vniuersum quod non
 solum vnus sensus percipit sed plures. ideo huiusmodi sensibilia
 licet sint sensibilia per se non per accidens. dicuntur tamen sensibilia
 communia ratione plurium sensuum quorum sunt obiecta **S**ensibili-
 le vero per accidens est illud quod nihil efficit in sensu tamen quia
 est obiectum vel principium ei quod sentitur per se ideo dicitur sensibile per
 accidens ut dicitur filius per accidens sentitur quia in eo habet
 esse magnitudo et color que sentiuntur per se **I**tem hec autem
 sensibilia est huiusmodi quia sensibile commune si sentitur per se. non
 tamen sentitur primo. **N**am illud est primum secundum philosophum in primo po-
 steriorem cui est alteri per ipsum non ipsi per alterum. ut quia habet
 tres proprietates triangulo primo. cuiusque proprietate talis passio proprie-
 tate per
 triangulum. et si ab omni alio remoueret. hinc tres: non remoueret a tri-
 angulo **S**i ergo sensibilia communia sentiret primo si nihil aliud sen-
 tiretur adhuc posset sentiri magnitudo et quodlibet aliud sensu-
 bile commune. hoc autem est falsum. **N**am si esset aliquid quod esset
 quantum et non haberet in se aliquam qualitatem sensibilem non
 posset sentiri aliquo sensu. nunquam enim videmus aliquid quan-
 tum nisi sit coloratum vel lucidum. nec aliquid quantum tangi
 potest nisi sit durum vel molle vel habeat in se qualitates acti-
 uas vel passivas. et sic discurrendo per ceteros sensus: manifeste ap-
 parebit quod nunquam sentitur sensibile commune nisi habeat ante
 rem sensibile proprium mediante quo moueat sensum **E**t inde
 est quod quia mathematicus abstrahit a quali. licet non abstrahat

Theorema

a quanto dicitur tamen abstrahere a materia sensibili quia quantum nunquam facit se in sensum nisi mediante quali Si ergo sensibile esse nunquam mouet sensum nisi mediante sensibili proprio multo magis sensibile per accidens per se acceptum non potest mouere sensum. Item enim quadam adaptationem loquendo dicere possumus quod a sensibili proprio habet esse actio. Et a sensibili communi habet esse modus agendi. a sensibili vero per accidens nec est proprie et immediate loquendo actio nec modus agendi. Color enim ipse et lux agunt et mouent visum quia quicquid videtur videtur per modum pyramidis et sub angulo. modus agendi sumitur a magnitudine et a superficie que est basis illius pyramidis secundum quam precipitur visibile. filius autem Dary sentitur per accidens nec proprie et immediate agit in sensum nec ab eo sumitur modus agendi proprie loquendo. Sed de actu naturali immediatus attingit passum qualitas quam quantitas quia quantum non mouet passum nisi mediante quali. immediatus enim color mouet aerem et visum quam superficies. Cum ergo in sacramento eucharistie per se primo sit ibi substantia ex consequenti autem et ex naturali concomitantia sunt ibi cetera accidentia cum quantitas immediatus adherat substantie quam qualitas ut ostendit Commentator in duodecimo metaphysice. naturali ordine in hoc sacramento est prius et immediatus quantitas quam qualitas. si ergo corpus christi existens in hostia deberet agere in visum quod sicut res se habet ad esse ita se habet ad agere immediate moueret visum substantia et mediante substantia moueret visum quantitas. et mediante quantitate qualitas et esset ibi totus motus contrarius modo quem videmus in actione sensibilius. quod stare non potest. immo cum substantia sit sensibilis omnino per accidens et immediate non possit agere in sensum et etiam cum quantitas per se nisi qualitas incidat media non possit mouere sensum patet quod ex parte ipsius obiecti sensibilis quod christus existens sub hostia nec visu nec alio sensu sentiri potest quod primo proponebatur declarandum. Secunda autem via ad ostendendum hoc idem ex parte modi agendi de leui patet. Nam modus agendi in visum

admodum est per modum pyramidis. Quia videtur
est quantitas magis cui potest et pyramidis
in rationem magis ergo poterimus saluare
in motu cuius non potest dicere quod
vult. Nec est patet ex eo quod visus non
videtur quia non est totus in tota
est totus in tota et totus in qualibet parte
est aliquid non potest et basis aliquid per
est ibi quantitas mediante substantia et
substantie licet sit ibi quantitas cum pyra
mediante inq. sic istud quod pyramidis
est ibi quantitas et qualitate ut
tante habetur in quinto metaphysice
proprium quod christus videtur sub hostia
videtur non possumus modum videndi
in passum nisi sit ibi deus et modo
tante et passum et nisi sit ibi omnia
tante requiritur ad actionem et passum
modo agendi est ad actum sic non
non est visus. Tertia via et patet
in sensibili mouet sensum nisi immedi
med. declar. hoc sensibile visus ad
est in hostia nullo modo immediate agere
non potest immediate agere ut patet. si a
entes potest potest quia visus videtur
potest non potest in dicto quod quia
tur sub quibus est deus et deus quod
accidens non filius deus per
deus superficies colorata sub qua
deus per se. Nam dimensiones de
sunt in hostia sicut superficies col
sicut deus et ille dimensiones
deus in cognitionem substantie
sicut superficies est aperta natura
sicut sicut deus. Patet ergo

ut tatum est p modū pyramidis. **H**uius aut pyramidis ba-
 sis est quāritas. nūquā eni potest eē pyramis nisi habeat ba-
 sim extensam. nūqm ergo poterimus saluare modum viden-
 di ratione cuius non possum⁹ dicere q̄ ch̄us videatur in
 hostia. **H**oc at̄ patet ex eo q̄ ch̄us non est in hostia modo
 extēso quia non ē totus ch̄us in tota hostia z pars in parte
 s̄ est totus ī tota. z totus in qualibet pte. qd̄ autem sic habz
 eē alicubi nō potest eē basis alicuius pyramidis. **R**ursuz q̄a
 est ibi quāritas mediante substantia et non est ibi christus
 quāritatine licet sit ibi quātus cum pyramis non possit fun-
 dari immediate sup s̄ba stricō q̄ pyramis et ois figura sit q̄li-
 tas ī q̄litate v̄l quāritas ī qualitate vt dicit̄ in p̄dicamētis z
 etiam vt habetur in quinto metaphysice nullo modo salua-
 re possumus q̄ ch̄us videatur sub hostia ab aliquo alio cū
 ibi saluare nō possumus modū videndi. nūquā enim agens
 agit in passum nisi sit ibi debitus ordo et debita p̄portio in ē
 actiuū et passiuū et nisi sit ibi omnis ille modus qui de ne-
 cessitate requiritur ad adionem et passionem. sicut autē ab-
 lato modo agendi cessat actio sic non existente modo viden-
 di non est visio. **T**ertia via ex pte medij sic h̄etur. **N**ūq̄
 eni sensibile mouet sensum nisi immediate attingat medium p̄
 quod deferat sp̄s sensibilis vsq̄ ad organū sens⁹. ch̄us at̄
 vt est in hostia nullo mō immediate attingit aerem. s̄ dimēsi-
 ones hostie immediate aerē attingūt. ip̄a s̄ hostia v̄l ip̄e dimēsi-
 ones panis poterūt p̄cipi visu. ch̄us at̄ ibi ex̄ns videri nō
 poterit. nō possum⁹ at̄ dicere q̄ quia dimēsiōnes ille vidēt
 tur sub quibus existit christus q̄ ideo christus videatur per
 accidens sicut filius cleonis per accidens videtur quia v̄i-
 detur superficies colorata sub qua existit filius cleonis v̄i-
 detur per se. **N**am dimēsiōnes hostie non sunt in christo
 sicut in subiecto sicut superficies colorata est vt in subiecto
 in filio cleonis et ille dimēsiōnes panis non sunt apte na-
 te ducere in cognitionem substantie co:poris christi sicut
 illa superficies est apta nata ducere in cognitionem
 substantie filij cleonis. **P**atet ergo christum non vi-
 dē

Theorema

Deri ab aliquo alio nec recipi aliquo sensu put habet esse. **H**ostia quod declarare volebam

Theorema. xviij.

Chris^o oculo corpali se non videt i hostia put
in hostia habet esse

Comuniter a doctoribus dicitur qd licet ch^{us} existens
in hostia ab aliquo alio videri corporaliter non possit a se ip^o
et oculo corpali videri. **N**on aut veritatis modū et cām
declarare non est facile. **D**ixerūt aut quidam qd quia oculus
ch^{us} est in hostia ideo seipm in hostia videre pōt s^{ed} ali^o ocu-
lus videre ch^{um} in hostia existentem nō pōt eo qd ois alius
oculus p^{er}et oculū ch^{us} nō ē in hostia s^{ed} extra hostiā. **H**oc aut
vt dicit nō quietat intellectū. videtur enī tale dictū petere
quod est in p^{er}ario quia ch^{us} nō se videt in hostia ratione
qua in hostia habet esse. **A**d cui^o evidentiam notādus qd nū
quā fit sens^{us} nisi sensibile moueat organū sensitivū et nisi i
primat suā speciē in sensum quia nihil agit nisi s^{ed} qd est in
actu. cum ergo virtus visiva fiat in actu p^{er} spēm visibilem nisi
visibile ageret i visū nūqm esset visio. **A**d hoc autē qd agēs
agat in aliquid duo requirūt. **P**rimo enī requirit qd agēs
sit in ea dispōne qd possit agere. p^{ro}pter quod nisi sensibile est
fet in ea dispositione qd pōset mouere sensum; null^{us} fieret
sensus. **S**ecundo requiritur qd passiv^{us} sit in ea dispositione
qd possit moueri ab actiuo. p^{ro}pter qd quātūcūq; sensibile esset in
ea dispositione qd pōset mouere organū. **S**i tamē sens^{us} nō
esset in dispositione qua pōset moueri r qua pōset pati ab
ipso sensibili etiā nō fieret sens^{us}. **H**ac aut duplici via declara-
re possumus christum non videre se in hostia vt existit in
hostia. **S**i ei christus vt existit in hostia se videret oportet
nos dicere christum ibi existentem esse in ea dispositione qd
pōset mouere visum, et oculum eius ibi existentem esse in